

Auvajs!

Když se to stane, pravděpodobně někdo zařve, zaječí nebo si alespoň zanádvá. Ostatní, pokud u toho jsou, se otočí za hlasem a když nevidí nic zajímavého, skloní se zase ke své práci. Pokud dotyčný poskakuje anebo vykazuje jiné známky normálního života, zasmějí se a maximálně řeknou: „Dobrý?“ případně „No jó, nešikovný maso musí pryč!“ a jen málokdo se pozastaví nad tím, že přesně TOHLE je už všechno a dál se nic neřeší. Mluvím o úrazu, abychom si dobře rozuměli, tedy o úrazu, který se v práci může stát každému z vás. Pokud stav poškozeného není na návštěvu lékaře, všichni máme sklony úrazy podceňovat a příliš neuvažovat o tom, že za pár dní může být všechno jinak. Pokud si neplníme povinnosti dané legislativou, a z toho vyplývajícím nařízením o ohlašování pracovních úrazů, může se stát, k veliké škodě toho, kdo si úraz způsobil, že za pár dní bude jen velmi těžko dokazovat, že nemocenská, trvalé následky nebo výpověď daná zaměstnavatelem na základě ztráty zdravotní způsobilosti (*zákon č. 262/2006Sb., zákoník práce, § 52, e) pozbyl-li zaměstnanec vzhledem ke svému zdravotnímu stavu podle lékařského posudku vydaného poskytovatelem pracovnělékařských služeb nebo rozhodnutí příslušného správního orgánu, který lékařský posudek přezkoumává, dlouhodobě zdravotní způsobilost*), je jen následkem porušení pracovní kázně vaší nebo vašeho nadřízeného. Já sama jsem, co vám budu lhát, také několik „drobností“ kdysi rozchodila, protože jsem si připadala hloupě jít něco hlásit, když se mi vlastně zase tak nic hrozného nestalo. Ale to jsem nevěděla, co vím teď...

Že když s pracovním úrazem marodíte, dostanete své peníze zpět, a nejspíš ještě pár tisíc navíc za bolest a trvalé následky. Že je zaměstnavatel kvůli tomu pojištěný a neplatí to z vlastní kapsy nebo z hromádky na drobný nákup a mzdy. Že téměř každý úraz je úrazem pracovním a musí se jen někde nahlásit a zapsat, aby se jím doopravdy stal. Že odpovědnost za pracovní úraz nese ze zákona zaměstnavatel, pokud nedokáže pravý opak (to, když je úraz např. zaviněn požitím alkoholu nebo činností, která je přímo zakázána).

Že je na to zákon...

Je dobré si uvědomit, že máte nejen povinnosti, ale i svá práva. Mezi povinnosti, které si umí obvykle člověk odvodit, je nutnost **ohlásit každý úraz, který se v práci stane a právo na odškodnění, pokud úraz zaměstnavatel uzná jako pracovní**. Když je následkem pracovní neschopnost delší než tři dny, zaměstnavatel vždy zhotovuje „Záznam o úrazu“ („Záznam o úrazu – hlášení změn“), který je potom jedním ze zásadních podkladů pro jakékoliv další právní kroky a jedním z podkladů pro pojišťovnu, u které je zaměstnavatel pojištěn. V tomto dokumentu je, mimo jiné, popsáno, jak se věci sebehly, případně všechna porušení vaší i zaměstnavatele, tedy je hlavně na vás, abyste posoudili, jestli je v něm uveden pravdivý popis události, než dokument podepíšete (*zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, § 105, NV č. 201/2010 Sb., „o způsobu evidence úrazů, hlášení a zasílání záznamu o úrazu“*). Dalším právem je **nárok na kopii záznamu vašeho úrazu v „Knize úrazů“**, kterou zaměstnavatel ze zákona vede a nárok na **kopii „Záznamu o úrazu“ a „Záznamu o úrazu – hlášení změn“, po vyžádání. Je podstatné, že se v případě, že zaměstnavatel uzná úraz jako úraz pracovní, odškodňují všechny další související nároky i v následujících letech, pokud nastanou. Odškodnění náhrady za bolest a ztížení společenského uplatnění (trvalé následky), nákladů spojených s léčením a věcnou škodou, lze uplatnit i v případě, že v souvislosti s pracovním úrazem nedošlo k pracovní neschopnosti.**

V této oblasti je také jednou ze zásadních **práv odborové organizace účast na zjišťování příčin pracovních úrazů, popřípadě na jejich šetření** (*zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, § 322*). Tedy je nezbytné, aby základní organizace OSŽ své členy důsledně chránily a hájily i v těchto případech a aktivně se zajímaly o stav šetření a odškodňování pracovních úrazů, a ne jen dokumenty podepisovaly bez znalosti situace. V případě „nečlenů“ s pracovním úrazem je nutné připomenout, že dohled nad šetřením patří odborové organizaci, která má u konkrétního zaměstnavatele největší členskou

základnu. **Vždy je nutné mít na paměti, že možná spolurozhodujete o něčem dalším životě** a životní úrovni jeho rodiny, případně v tom nejhorším scénáři, o finanční situaci pozůstalých. I pracovní úraz, který si díky vysoké úrovni našeho zdravotnictví nevyžádá pobyt v nemocnici, zaslouží vaši pozornost – může jít o takové poškození zdraví, kdy zaměstnanec následně ztratí zdravotní způsobilost, a tím i jednu ze svých základních životních jistot – práci.

Odborové organizace mají možnost požádat o pomoc a poradenství i v oblasti pracovních úrazů oddělení BOZP OSŽ Ú – svazové inspektory bezpečnosti práce ve svých oblastech. Toto oddělení také poskytuje pravidelná školení pro členy základních organizací, kteří se po jejich absolvování stanou inspektory BOZP v řadách základních organizací OSŽ a mohou účinně pomoci svým kolegům, kterým se úraz v budoucnu stane.

Dana Žáková, oddělení BOZP